

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
3 Пж 5059/24
29.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Светлане Ђуровић, председника већа, судије Љиљане Вуковић и судије Светлане Ђурић, чланова већа, у парници тужиоца China energy engineering group tianjin electric power construction Co Ltd. Qiwei Road, Hednong 3, Tianjin, Народна Република Кина, China energy engineering group Tianjin electric power construction Co Ltd, Огранак, Београд, ул. Масариков трг бр. 8а, МБ:29507953, чији је пуномоћник Александар Поповић, адвокат из, против туженог Еуро вар д.о.о. Жабари, ул. Мирослава Ивковића бр. 42, МБ:21399035, чији је пуномоћник Мирослав Дмитровић, адвокат из, ради поништаја арбитражне одлуке, вредност предмета спора 5.043.242,56 евра, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду П 4113/2023 од 27.05.2024. године, у седници већа одржаној дана 29.01.2025. године, донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба туженог као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Београду П 4113/2023 од 27.05.2024. године, у ставовима III и IV изреке.

Образложење

Првостепеном пресудом у ставу I изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе, као у поднеску тужиоца од 22.02.2024. године. У ставу II изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности привредног суда. У ставу III изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је поништена арбитражна одлука из Процесног закључка бр. 2, донета дана 23.06.2023. године, измењена Процесним закључком бр. 3, од 07.02.2024. године донета од стране дела арбитражног већа у поступку који се води под бр. Т-10/22-31 у складу са Правилником сталне арбитраже при Привредној комори Србије, у делу који сада гласи: „64. налаже се Народној банци Србије-Организацији за принудну наплату да средства са пословних рачуна туженог, ближе означених, у износу од 5.043.242,56 евра, у динарској противвредности на дан исплате, пренесе у депозит јавног извршитеља АА из Налаже се тужиоцу да, сходно налогу јавног извршитеља АА из уплати предујам трошкове, те да сноси трошкове целокупног износа трошкова депозита јавног извршитеља, као и друге трошкове по одлуци јавног извршитеља. 66. Налаже се јавном извршитељу да све своје одлуке и кореспонденције са странкама врши непосредно, уз истовремено слање свих дописа и писмена

Секретаријату Сталне арбитраже при Привредној комори Србије у електронској форми на адресу arbitraza@pks.rs, које ће исте прослеђивати већу и странама у спору. 67. Ова привремена мера ће бити на снази до правноснажног окончања овог арбитражног поступка, а у случају успеха тужиоца у поступку до наплате потраживања по арбитражној одлуци. 68. Овај процесни закључак бр. 3, потписан је од стране арбитра који су за њега гласали. Арбитар који није гласао обавестио је веће да исти неће потписати, те да неће давати одвојено мишљење, јер су разлози за непотписивање и несагласност исти као и у одвојеном мишљењу које је дато уз Процесни закључак бр. 2“. У ставу IV изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.846.598,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. У ставу V изреке, одбијен је захтев тужиоца за законску затезну камату на досуђени износ трошкова парничног поступка од 1.846.598,00 динара почев од 27.05.2024. године па до дана извршности пресуде.

Тужени жалбом побија првостепену пресуду, а из навода жалбе произлази да исту побија у ставовима III и IV изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права, и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, посебно указујући на битне повреде поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Истакао је да побијана пресуда има недостатке због којих се не може испитати, да у пресуди нису наведени разлози о битним чињеницама, а дати разлози су нејасни и супротни доказима у списима предмета. Навео је да је арбитражним споразумом постигнута сагласност да се једногласно донесе само коначна одлука, али не и одлука о привременој мери која је процесног карактера, и са таквом одлуком се не окончава арбитражни поступак. Такође је навео да је првостепени суд одбио предлог да се учесници арбитражног споразума саслушају као странке у поступку, иако је то био начин да суд цени вољу уговорних страна. Указао је на чланове 35, 37. и 43. Правилника о сталној арбитражи при Привредној комори Србије, и навео да одлука садржана у процесном закључку бр. 3, није мериторна одлука, због чега суд није надлежан да одлучује о њеном поништају, јер је одлука о привременој мери процесног и привременог карактера, која траје до окончања арбитражног поступка. Предложио је да се усвоји жалба туженог и преиначи првостепена пресуда у побијаном делу тако што ће се одбити тужбени захтев тужиоца и обавезати да туженом накнади трошкове парничног поступка, или да првостепену пресуду у побијаном делу укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање. Трошкове жалбеног поступка је тражио.

Испитујући законитост и правилност првостепене пресуде, у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба туженог неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку, на које овај суд као другостепени, пази по службеној дужности, а првостепена пресуда није захваћена ни битном повредом из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на које се неосновано у жалби указује, јер пресуда нема недостатке због којих се њена правилност не би могла испитати.

Предмет тужбеног захтева је поништај делимичне арбитражне одлуке - привремене мере из Процесног закључка бр. 2, који је измењен Процесним закључком бр. 3, донети од стране дела арбитражног већа сталне арбитраже при Привредној комори Србије у предмету Т-10/22-31.

Према чињеничном стању, током првостепеног поступка утврђено је да је овде тужени као тужилац, против тужиоца као туженог, покренуо арбитражни поступак који се води по правилима сталне арбитраже при Привредној комори Србије. У наведеном

поступку је донет Закључак арбитражног већа бр. 2, којим је одређена привремена мера (означена као Процесни закључак 2), ради обезбеђивања новчаног потраживања у износу од 5.043.242,56 евра који овде тужени има према овде тужиоцу и наложено је НБС-Организацији за принудну наплату да средства са пословних рачуна овде тужиоца у наведеном износу пренесе у депозит јавног извршитеља АА из Утврђено је да је након што је Народна банка Србије дописом од 12.01.2024. године обавестила наведеног јавног извршитеља да у прилогу истог враћа решење, јер се исто не може спровести из разлога што НБС не спроводи извршења у девизама, то је Процесни закључком бр 3 од 07.02.2024. године измењен Процесни закључак бр. 2, те је одређена привремена мера идентична претходној, с тим што се налаже заплена средстава у динарској противвредности на дан исплате. Такође је утврђено да је Закључак арбитражног већа бр. 2 од 23.06.2023. године потписан од стране два члана арбитражног већа, док исти није потписао трећи члан већа проф. Др. ББ, која је доставила одвојено мишљење наводећи да ускраћује потпис, јер арбитражни суд није надлежан за доношење привремене мере која се извршава у извршном поступку, затим јер је одлука о привременој мери морала да буде донета једногласно, те да тужилац није доказао постојање опасности од наступања не надокнадиве штете. Ни Процесни закључак бр. 3 од 07.02.2024. године није потписан од стране трећег члана већа проф. Др. ББ, уз образложење да је арбитар који није гласао обавестио веће да исти неће потписати и да неће давати одвојено мишљење, јер су разлози за непотписивање и несагласност исти као и у одвојеном мишљењу које дато уз Процесни закључак бр. 2. Даље је првостепени суд утврдио да је чланом 5. став 1. Анекса II уговора о набавци челичне конструкције за објекат БО 003 од 09.09.2022. године, закљученим између овде тужиоца као купца и овде туженог као продавца, предвиђено да ће се спорни однос у погледу основаности захтева за измену јединичне цене, имајући у виду целокупан посебни однос продавца и купца, као и захтев за накнаду разлике између привремено исплаћене јединичне цене и цене која буде утврђена у арбитражном поступку, поверити на решавање арбитражи организованој у складу са Правилником Сталне арбитраже при Привредној комори Србије. Ставом 2. истог члана је предвиђено да ће седиште арбитраже бити у Београду; да ће спор решавати арбитражно веће од три арбитра, који ће бити именовани у складу са Правилником, тако што ће свака страна именovati по једног арбитра, а потом именовани арбитраи споразумно бирају трећег арбитра као председника већа, при чему је меродавно материјално право Републике Србије; те да ће арбитражно веће донети арбитражну одлуку једногласно, уместо већином гласова.

Одлучујући о захтеву за поништај арбитражне одлуке, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев основан. Утврђено је да предметна арбитражна одлука из Процесног закључка бр. 2, исправљена Процесним закључком бр. 3, није донета једногласно, односно иста је донета супротно арбитражном споразуму, због чега су испуњени законски услови из члана 58. став 1. тачка 3. и 4. Закона о арбитражи.

Оваква одлука првостепеног суда је правилна, јер је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, и за своју одлуку дао је довољно и јасне разлоге које прихвата и другостепени суд, као и образложење одлуке које у целисти прихвата и другостепени суд. Према оцени Привредног апелационог суда првостепени суд је правилно оценио да постоје услови за поништај арбитражне одлуке која је била обухваћена тужбеним захтевом због непостојања сагласности између арбитражног поступка у којем је донета и арбитражног споразума парничних странака.

Између парничних странака је поводом међусобног пословног односа из Уговора о набавци челичне конструкције за објекат БО 003, са доцнијим анексима, за

решавање спорова, а у вези захтева за измену јединичне цене, предвиђена арбитража у складу са Правилником сталне арбитраже при Привредној комори Србије. Арбитражним споразумом је предвиђено да ће арбитражно веће донети арбитражну одлуку једногласно, уместо већином гласова. У овом случају, предвиђено је једногласно одлучивање за све арбитражне одлуке које веће треба да донесе, било коначно арбитражну одлуку, међуодлуку или било коју врсту делимичне арбитражне одлуке, укључујући и одлуку о привременој мери. Како су у конкретном случају одлуку о предметној привременој мери донела само два члана већа, без трећег члана, који је издвојио мишљење уз навођење разлога због којих ускраћује свој потпис, следи да веће наведену одлуку није донело једногласно, како је то предвиђено арбитражним споразумом. Ради се о формалном недостатку приликом доношења предметне делимичне арбитражне одлуке, и то је довољан разлог за поништај исте, јер је донета изван граница арбитражног споразума. Оцена услова за поништај арбитражне одлуке је у овом случају ослобођена испитивања дејства конкретне повреде на саму одлуку арбитражног већа у меритуму и њену правилност. Како у арбитражном поступку нису испуњени формални услови за доношење арбитражне одлуке, односно арбитражна одлука није донета једногласно у складу са вољом странака исказаном у арбитражном споразуму, следи да су прекорачене границе споразума о арбитражи, у смислу члана 58. став 1. тачка 4. Закона о арбитражи.

Привредни апелациони суд је имао у виду жалбене наводе туженог да је арбитражним споразумом постигнута сагласност да се једногласно донесе само коначна одлука, па је нашао да је овакав навод неоснован, јер је одредба члана 5. став 1. Анекса II уговора јасна, и гласи да ће арбитражно веће донети арбитражну одлуку једногласно, уместо већином гласова. Парничне странке нису у арбитражном споразуму предвиделе да ће се једногласно одлучивање примењивати само на коначну арбитражну одлуку којом се одлучује о предмету спора. Да је то била воља уговорних страна, онда би странке у споразуму управо предвиделе да се једногласно одлучивање односи само на коначну арбитражну одлуку, а што није конкретан случај. Са тим у вези, неосновано је позивање у жалби туженог да је арбитражна одлука мериторна одлука којом се окончава арбитражни поступак, док је одлука о привременој мери процесног карактера, те због чега се таква одлука не доноси једногласним одлучивањем, а који наводи су у потпуности неосновани. Арбитражни суд може поред коначне арбитражне одлуке, донети и делимичну одлуку или међуодлуку, у смислу члана 48. став 2. Закона о арбитражи, и управо је арбитражним споразум предвиђено једногласно одлучивање и у погледу таквих одлука, односно конкретно одлуке о привременој мери, која по својој природи представља делимичну арбитражну одлуку.

Неосновани су жалбени наводи којима се указује да је првостепени суд одбио предлог да се учесници арбитражног споразума саслушају као странке у поступку, јер према ставу туженог на тај начин суд може да цени вољу уговорних страна. Наведено из разлога што је првостепени суд у складу са одредбом члана 229. став 2. Закона о парничном поступку одбио предлог туженог за саслушање наведених лица, у својству сведока, имајући у виду да је Законом о арбитражи прописана обавезна писана форма споразума о арбитражи, односно наведена спорна чињеница не може се доказивати исказима сведока, како то правилно закључује првостепени суд.

Супротно жалбеним наводима, првостепени суд је извршио увид у списе арбитражног предмета, односно поднесак којим се указује у жалби, и ценио наводе туженог да се у конкретном случају одлука о привременој мери треба донети већином гласова чланова арбитражног већа, а не једногласно, јер то није уговорено арбитражном клаузулом, међутим нашао је да су исти неосновани, и да немају утицаја

на другачију одлуку суда, на који начин је поступио у свему у складу са овлашћењем из чл. 8. Закона о парничном поступку.

Тужени у жалби указује на примену одредби чланова 35, 37, и 43. Правилника о сталној арбитражи при Привредној комори Србије, без навођења конкретних повреда истих. С тим у вези, тужени у жалби наводи да одлука садржана у Процесном закључку бр. 3. није мериторна одлука, те због чега се иста не може поништавати пред судом, а који наводи су у потпуности неосновани. Наведеном одлуком је одређена привремена мера ради обезбеђења новчаног потраживања у износу од 5.043.242,56 евра, и као таква тачно је да је то одлука привременог карактера која траје до окончања арбитражног поступка, међутим она представља делимичну арбитражну одлуку, те у смислу члана 48. став 2. Закона о арбитражи, и као таква може се поништавати у судском поступку, у смислу члана 57. Закона о арбитражи.

Привредни апелациони суд је приликом одлучивања имао у виду и остале наводе жалбе, али је нашао да су без утицаја на другачије одлучивање, па их није посебно образлагао.

Из свих наведених разлога, жалбеним наводима туженог није доведена у сумњу законитост и правилност побијане одлуке.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, коју је првостепени суд донео применом одредбе члана 153. став 1, 154, и 163. Закона о парничном поступку, у складу са Адвокатском и Таксеном тарифом, у моменту пресуђења.

Како тужени није успео са жалбом, не припадају му трошкови жалбеног поступка.

На основу свега напред изнетог, другостепени суд је одлучио применом одредбе члана 390. Закона о парничном поступку, па је донео одлуку као у изреци.

СЂ/ТС/ЦМ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Светлана Ђуровић, с. р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Срђан Никић